

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér pótlásra 50 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felölő szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyelődő:
STRAUSZ SÁNDOR.

A drávavásárhelyi tanítógyűlés.

A Muraköz mult heti jubiláris számának nagy terjedelme volt az oka, hogy a drávavásárhelyi ünnepségnek csak az egyik részét, a zászlószentelést közöltük. Ezúttal magáról a tanítógyűlésről számolunk be, melynek kapcsán a drávavásárhelyi áll. iskola zászlaját felszentelték.

A tanítógyűlés Brauner Lajos járásköri elnök vezetése alatt folyt le s méltó módon sorakozik ama gyűlések mellé, melyeket a muraközi járásköri tanítói évenként tavasszal tartanak. Sőt azok sorából fontosságban ki is emelkedik nemcsak az előkelő színvonalon álló, fényes megnyitó beszéd alapján, melyben a kör ékeszavú elnöke a nemzeti érzelem fejlesztését fejtegette, hanem azáltal is, mert a vármegyének népszerű főispánja, Batthyány Pál gróf is részt vett azon, ki ezzel a tényével nemcsak a tanügy iránt való érdeklődését dokumentálta, de fényes bizonyítékát adta általa annak a hatalmas erőforrásnak is, melyből a muraközi tanítóság hazafiás működésében mindig tápot méríthet.

De nyert előkelőségében a tanítógyűlés az által is, hogy a fényes kerethez illően egyszerűsággal beszámolója volt Ruzsicska Kálmán dr. huszonöt éves tanfelügyelői működésének is s ennek kapcsán az iskolák államosításának és annak a munkának, mely a magyarosítás terén ezek segítségével a felszígerten folyik.

Másik érdekes mozzanata volt Csuri Jenő dr. min. osztálytanácsos felolvasása, ki a postatakarékpénztári intézmény népszerűsítése érdekében jött le a tanítógyűlésre, hogy a takarékpénztár eszméjének propagandát csináljon s terjesztésére a tanítóságban lelkes támogatókat találjon.

Nem kisebb jelentőségű volt Schramm Béla hodosányi áll. iskolai tanító előadása az egyhuzamban való tanításról, mely nem döntött ugyan a tanításnak egyik formája mellett sem, de az érdekesen összehordott tapasztalati adatok alapján rámutatott azokra a nehézségekre, melyekkel az egyhuzamban való tanítás jár.

A tanítógyűlés a zászlószentelés után 10 órakor kezdődött.

A gyűlésen jelen voltak: Batthyány Pál gróf főispán, Kroll Miksa zalaapáti apát, Thassy Gábor megyei főjegyző, Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő, Csuri

Jenő dr. min. osztálytanácsos, Filipich Lajos orsz. gy. képviselő, Baranasic György helicai, Ehreareich Nándor dékánfalvai plébánosok stb. s vagy 120 tanító, tanítónő s tanügybarát — Drávavásárhelyről s a vidékről.

A gyűlés első pontja Brauner Lajos megnyitó beszéde volt. Magasszárnyalású beszédjének a magva a magyar iskolának s tanítóknak abbeli kötelességének fejtegetése volt, melyet az iskolának és tanítóknak a magyar faj szeretetének s a nemzeti érzésnek kifejtésére körül teljesíteni kell nemcsak nemzetiségi vidéken, ahol a magyar faj ellenálló s agresszív képességét fokozni kell, hanem magyar vidéken is, mert csak attól várhatunk nagy tetteket, akiinek szíve-le ke, minden érzése egybe van forrva azzal a tudattal, hogy ő egy nemzetnek, egy fenséges multtal bíró népnek a tagja, mely önön vérével, ádáz harcok árán szerezte a hazát és egy ezredév véseivel és viharaival dacolva, azt nagy küzdelmek árán fenntartotta. Ez érzelmet felébreszteti, ápolni, fejleszteni az iskola s vele a magyar tanító feladata.

Mind a hazaszeretlet, mind a nemzeti érzés, mind az igaz hazaszeretlet. Ez tartotta fenn őket, ezzel tartottak meg hazájukat. Nekünk ez örökséget teljes épségében fenn kell tartanunk, tovább fejlesztenünk, a mai kor szellemében átérzőnünk. Nekünk a nemzeti érzésben a hazaszeretletben van az az erő, mely a hazát nagygyá, dicsővé, boldoggá tehet. Munkálkodjunk e szent cél szolgálatában mindnyájan a lehető legjobb erővel; hiszen magyar tanítók vagyunk. A mi hazaszeretletünk lángja gyújtsa fel a gondjainkra bizott kis muraközi gyermek szívébe is a hazaszeretlet; neveljük a lelkebe azt, hogy hűségesen ragaszkodjék ahhoz a megszentelt rőghöz, ahol felejthetetlen szeretetnek csontjai portálnak s amelynek neve: «édes magyar haza». Csak így remélhetjük azután azt, hogy minden munkánk, melyet a kikristályosodott hazaszeretlet hoz létre, egy lépés lesz a halhatatlanság felé.

Zúgó taps volt a válasz ezekre az apostoli szavakra a tanítóság részéről, melyet kifejezésre juttatta ismételve, amiről már számtalanszor nyújtott bizonyítást, hogy itt a határszélen hűséges katonája a magyar ügynek, melynek lázasztó küzdelmeiben soha lankadni nem fog.

A vendégek üdvözlése után a jegyző-

könyv hitelesítésére Polesinszky Emilné s Martincsevics Julcsa küldettek ki.

A választmány működéséről szóló elnöki jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Ezután következett dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő «Muraköz népoktatásügye» c. érdekes előadása, melyet bő kivonatban a következőkben közlünk.

A bevezető részében rámutat kir. tanfelügyelő a nyolcvanas évek elején helyszínére jött parlamenti bizottságnak működésére, mely elsősorban a délszláv nyelven írt tankönyvek kiküszöbölésére, az idegenben képzett s a magyar nyelvet oktató képességgel nem bíró tanítók anyagának kicserélésére, magyar nyelvi tanfolyamokon tovább képzésre, a csáktornyai áll. tanítóképző intézet által nevelendő tanítóknak Muraközön betöltendő hivatására, végül a felállítandó állami iskolák elhelyezésére terjeszkedett.

Dr. Ruzsicska Kálmán bemutatta Muraköz népoktatásügyének képét úgy, amint azt ő 1883/84. tanév végén átvette négy állami, két községi, huszonhet felekezeti iskolával

Kisdedővödák még nem működnek ezen időszakban.

A határszélek védelmére s a kulturális gócpontok megizmosodására irányult szervezések kapcsán rendkívül érdekes visszapillantásokat vetett Muraköz metropolisának, Csáktornyanak, nemkülönben Alsó-Muraköz és a muraközi hegyvidék végvárainak, Perlaknak és Stridonak kulturális fejlődésére.

A folyamatban levő számos szervezéstől eltekintve, mai tényleges állapot: 26 állami elemi iskola 64 tanítóval, 6 községi elemi iskola 19 tanítóval s 16 felekezeti elemi iskola 27 tanítóval s 14 kisdedővoda.

Tehát az áll. tanítóképző intézetben, az áll. polgári iskolákban, a mindenféle jellegű elemi népiskolákban és kisdedővodákban, ez idő szerint összesen 146 tanerő működik Muraközön.

Ime a keret — úgymond Ruzsicska — melyet az önök buzgalmanak és hűséges kitartásának kell a válláserkölc, a honszeretlem, tudás és emberszeretlet egyedül boldogító tartalmával kitölteni; a fundamentum, melyre az Önök pályaszeretete fog a telőhordozására biztos és szilárd alapot építeni. És pedig a muraközi iskolák fokozatának és jellegeinek minden külöbsége nélkül.

Rámutat a magyar nyelv támogatására

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svíc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvényt, megszűnteti a köhögést, váládékol, éjjeli izzadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára ötvenkint 4.—króna.

igénybe vett anyanyelv segítségének idejére, mérvére és módjára, másrészt a tanító egyéniségére. A módszeres kiképzésére s munkájának lelkesedésére és kijelenti, hogy a magyar beszéd és érzéssorsát első sorban a tanító tudása, készsége és lelkiismerete biztosítja.

A képzőintézetből rendszeres képzést, szívében pályájához, hivatásához bizalmat és szeretetet hozó tanító, a módszerek nagy iskolai harca nélkül is meg fogja érteni, mit lehet az ő sokszor nehéz viszonyai közt a tantervből elvenni, vagy hozzátenni anélkül, hogy iskolája általános céljain csorbát ütne; meg fogja érteni, — mert léptenyomon tapasztalja, — hogy a tudás odaadás nélkül, a módszer rendszer nélkül, a gyermek világa a gyermek lélektana nélkül nem egyik, sem másik irányzat keretében sem vezet sikerhez.

A legnemesebb felbuzdulásu tanítónak is megvannak a maga nagy akadályai egyes iskolafentartók közonyében, a muraközi iskolákban nagyon is gyakori túllömötttségben, az anyagi és földrajzi viszonyok nehézségeiben; de hát az 1907. évi XXVI. tc. pallosa sujt kifelé is, befelé is!

A tanítói és társadalmi közludatban egyaránt élnek, hatnak, mozognak Muraköz azon jeles tanítóinak példái, kik nemcsak egy élethivatásnak munkásai de egy nagy és szent nemzeti ügynek apostolai is.

Kiknek hite, buzgalma s nemes rajongása az iskolák fokozatán és különböző jellegén túl, naponta felcsap egy ragyogó eszményig, a magyar érzés és művelődés diadaláig!

Oh, mert igen tisztelt közgyűlés, nincs az iskolai életnek, a tanító iskolai és társadalmi megpróbáltatásának annyi tövise, annyi mártíromsága, amit meg ne édesítenék Taliánok, Hunyadiak, Csányiak, Lacfiak s Kanizsaiak késő unokáinak szívében a honszerelem lángját, hogy védjék meg a magyar szót, amint egyszer Zrínyi kapitányai, hadnagyai, csatlósai és hajdúi életükkel és vérükkel védelmezték meg a magyar hazát Muraközön

Mikor megértetik velük, hogy Muraköz nagy történelmi hivatását folytatni kell az istentélelemnek, hazaszereteteknek és tudásnak, gyilkos ágyuknál hatalmasabb tegyvereivel.

Igenis, megértetik Muraköz népével, hogy a magyar kultúra nem hódító támadásokat intéz ellenük, de bevilágítja anyagi és szellemi boldogulásuk útját. Testvéri szeretettel ébresztgeti és megszilárdítja lelkükben a beismerést, hogy annak, kit e haza földje ápol, hord és takar — kötelességei is vannak!

Szószertint ugyanezen buzdírást intéztem — végzé be lelkes előadását Ruzsicska — husz év előtt Muraköz tanítóhoz, a három hegyvidéki állami iskola megnyitására.

Ismételtem azt ma is, s ismételni fogom pályám utolsó lehetőségig.

Mert csak ha az iskola és társadalom együtt fogja itt szolgálni szeretettel és szenvedéllyel a magyar közoktatási politika nemes idealizmusát: csak akkor fog lángoló betűkkel ragyogni Muraköz minden fiának és minden leányának szívében Zrínyi Miklós örök jelszava, melyet ma egy nagy és hőselkü magyar asszony írt zászlónkra: Ne bántsd a magyart!...

Természetes, hogy a lelkes páthosszal előadott gyönyörű beszédet a tanítóság érdeklődéssel hallgatta s érte kir. tanfelügyelőnek jegyzőkönyvi köszönetet mondott. Nagy tetszéssel találkozott dr. Csuri

Jenő oszt. tanácsos felolvasása is, ki a postatakarékpénztár intézményéről értekezett. A száraz szavak érdekes csoportosításával nagyon élvezetes képet nyújtott a postatakarékpénztár előnyeiről s annak történelmi fejlődéséről.

Az éljenzéssel fogadott tanulságos előadásért kir. tanfelügyelő indítványára közgyűlés köszönetet mondott.

Pedagógiai értekezést a gyűlésnek Schramm Béla tanító előadása volt az egyhuzamban való tanításról. Az előhaladott idő dacára a közgyűlés élvezettel hallgatta végig a felolvasást, mert azt nemcsak tapasztalatokkal élénkítette a felolvasó, de humor is vitt bele, amivel ugyan a kérdést nem vitte előbbre, de legalább kimutatta, hogy amennyire pedagógiai szempontból előnyös, olyannyira hátrányos gazdasági tekintetben, ha a tanítást az eddigi szokástól eltérőleg nem két részletben, hanem egyfolytában foglalkoztatjuk a kis gyermekekkel.

Schramm is jegyzőkönyvi köszönetet kapott.

A számvizsgáló-bizottsági s könyvtári jelentés elfogadása után a jövő évi közgyűlést Kotorba tűzte ki a tanítók egyetemes határozata.

Ezzel és Brauner Lajos elnök éljenzésével a közgyűlés véget ért.

Z.

Tornaverseny.

Ugy volt, hogy az idén országos tornaverseny rendeznek Budapesten, melyre a helybeli tanítóképző intézet ifjúsága is felirándult volna. De, nem tudni mi okból, a tornaversenyt levették a napirendről s hiábavaló lett minden öröm, költés és fáradság, mely a versenyre való készüléshöz mindenkinet költött.

A helybeli tanítóképző intézet azonban — mint sok más iskola — gondolt egyet s hogy teljesen kárba ne vesszen a sok vérmes reményekkel szőtt illúzió, intézeti tornaversenyre határozta el magát, mely pünkösd vasárnapján tartatott maga tanítóképző-intézet tágas udvarán, illetőleg játszótérén.

S akik ott voltak, helyesnek találták az intézet elhatározását, mert igazán kár lett volna, ha a versenyt nem tartották volna meg: mert a szemek is tetszelős új tornaszobában felvonuló intézeti növendékek nemcsak pompában festettek, de a mit bemutatnak, az is az igényeket minden tekintetben kielégítette.

Halvány utáztata volt ez az olimpiai játékoknak, amelyeket a régi görögök oly előszeretettel kultiváltak s melyeknek annak idején oly nagy nemzeti jelentőségük volt a görögök szétforgácsló beléletében. Vajjon nem éppen ez a kapcsoló természete-e a tornaversenyeknek tartja ezeket a versenyeket napirenden? S nem éppen e miatt kellene-e sajnálnunk az idej tornaversenynek az elmaradását? Ha valahol, úgy éppen nálunk van szükség az erős férfias karakterre s azokra a kötelekre, melyek a különféle nemzetiségű tanulóifjakat legalább minden negyedik esztendőben az ország fővárosába hozzák, egymás megismerésén s az erős nemzeti öntudat kialakítására. Ezért lehet sajnálni az országos verseny elmaradását, viszont ennek köszönhetjük, hogy az intézeti tornaverseny színes mutatványában gyönyörködhetünk.

A tornaverseny délután 4 órakor kezdődött szép számú intelligens közönség jelenlétében. A lapunk mult számában közölt egyes programponatok győztesei a következők voltak:

A főverseny nyertesei: Jenschke Ferenc III. é., Hochholzer József II. é. és Bogdán Dezső, Csanovics István III. é. növendékek.

Az egyéni tornász győztesei a nyujtón: Stefanics Ödön, Varga János III. é.; a korlátlan: Farády László III. é. Arany János I. é. növ.; a távolugrásban: Diószegi Károly IV. (5.20 m.) és Vitkovics Imre III. é. (4.68 m.) növ. a súlydobásban: Bódizs Béla II. é. (11 m.) és Polics Henrik IV. é. növ. (9.20 m.).

A fűtelek versenyből kifolyólag a nyertes csoport vezetője Varga János díjat kapott csapat-

jának tagjai: Polics Henrik, Diószegi Károly, Sáringer János, Stefanics Ödön, Vurglics Gusztáv, Bódizs Béla, Gondos József, Kenyeres Imre, Hochholzer József pedig dicsőretet. Győzelem aránya 1:2.

Ugyancsak dicsőretben részesültek nyujtókettős gyakorlatikért: Jenschke Ferenc, Stefanics Ödön; a kötéluhoz győztesei: Márkus László, Bódizs Béla, Cseh Géza, Gondos József, Tancsics István, Stefanics Ödön, Bogdán Dezső, Farády László; staféta futásért: Diószegi Károly, Farády László, Kazner József és Arany János.

Külön meg kell még emlékeztünk a mintacsopotról, mely az országos tornaverseny főversenyének csapatgyakorlataiból összeállított gyakorlatokat a legszabatosabban és legpontosabban hajtotta végre. Tagjai voltak: Bogdán Dezső, Stefanics Ödön, Jenschke Ferenc, Bódizs Béla, Farády László, Hochholzer József, Arany János, Csanovics István, Varga János és Nagy Ödön.

A győztesek értéktárgyakkal jutalmaztattak meg.

A növendékek az oszlopokba állásor a Himnusz s a díjkiosztás után a Szózatot énekeltek.

A tornaverseny sikeréből az oroszlanész Dieros Károly tornatanárt illeti meg, ki irádnaptatlan volt, hogy a növendékek versenyé elismerésben részesüljön.

— **A jegyző jelentései.** A Pesti Napló Tarka Krónikájának rovatában egy humoros közlemény jelent meg, mely nevetelő formában közöl egy hivatalos jelentést, melyet állítólag egy muraközi jegyző a helybeli kir. járásbíróshoz tett volna. Különbön is utána járva a dolognak, meggyőződünk arról, hogy az egész közleményből egy szó sem igaz, tehát merő kohlomány. A Muraköz átvette ezt a közleményt s az a lap 20. számában, fenti cím alatt, meg is jelent, anélkül, hogy tudtam volna, hogy a lapba belekerül, vagy hogy helyeselném, hogy bele került. Miután a két járás jegyzői kara a közleményt magára nézve sértőnek találta, én természetem sajálatomnak adok kifejezést, hogy a közlemény a Muraközben megjelent. Annnyal is inkább tartozom ezzel a kijelentéssel mindenkivel szemben s magamnak is, mert már egyéniségem és természetem, de állásom sem engedi meg, hogy bárkit is a nyilvánosság előtt pellengére állítsak s nevelésg tárgyává tegyek. Nem lehetett ez szándékom a jegyző urakkal szemben sem, kik ugyanazt az ügyet szolgálják itt e vidéken mint mi, s kibíven mi lú fegyvertársainkat tisztelhetjük.

Zrínyi Károly
fel. szerkesztő.

K Ü L Ö N F E L É K .

— **Tanulmányi kirándulás.** A helybeli áll. polg. fiúiskola 45 növendéke Anhalt Lajos tanár vezetésével m. hó 28-án tanulmányi kirándulásra volt Alsódomborun, Muravidén és Kotorban. A kirándulók a reggeli vegyesvonattal indultak. Alsódomborun átkeltek kompon a Dráván. Visszajövet megnézték a tutajépítést. Muravidén a templomot s a kosárfonó telepet, Kotorban a fűrészmalmot s a fatelepet. A kirándulókat Hirschler Miksa és fia Kotorban megvendégelték, azon kívül két hivatalnokuk kalauzolta a kirándulókat. A kiváló előzékenyséért és szíves vendégszeretetért nevezett cégnek ez úton is hálás köszönetét nyilvánítja a polg. fiú-iskola tantesztülete. — Ugyancsak köszönetet fejezi ki Rosenberg Lajos helybeli pékmesternek is, aki minden gyerekeknek egy-egy zsemlyét és külön öt drb kenyeret adott.

— **Halálozás.** Tatay Lajos okl. tanító f. hó 1-én Péterfán, Vasvármegyében, 20 éves korában elhunyt. Junius 3-án temették el Ikervárra. Nyugodjék békeben.

— **Tavaszi mulatság.** A helybeli Iparos-Ifjak Egyesületének múlt hétfőre hirdetett majálisa a kedvezőtlen idő miatt mára halasztott. Ma délután tartják meg a Horváth Géza-téle nyári kertben. Kezdeté 3 órákor.

— **Hirdetmény.** Az esküdszéki szolgálatra képesített férfiak alaptajstroma Csáktornya községét illetően elkészült és a község-háznál f. évi június hó 1-től bezárólag 15-ig közzé kell tenni. Ezen közzétételre kieltelt lajstromot a fenti határidő alatt bárki megtekintheti és akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt bárki felszólalhat. A fentiek értelmében beadott felszólamlások ugyancsak a fenti helyen f. évi június hó 16-tól bezárólag 24-ig lesznek közzé kell tenni, mely idő alatt a beadott felszólamlásokra bárki észrevételeket tehet. Kelt Csáktornya, május hó 29-én. Az összeíró bizottság.

— **Közgyűlés.** A csáktornyai járási gazdák f. hó 20-án délután 3 órákor tartja a Zrínyi-szálló nagytermében alakuló közgyűlését. Tárnyak: 1. Az alapszabályok megállapítása. 2. A tisztikar megválasztása. A közgyűlésre a már jelentkezett tagok, valamint az érdeklődők ezúton is tisztelettel meghívottnak. A járási mezőgazdasági bizottság.

— **Stürk Gyula.** a varázdi négyfűrdő tyukszemése ajánlja magát tyukszemek, borkeményedések, húsbá nőlt körmök szakaszerű, veszélytelen és fájdalom nélküli eltávolítására. Mindennemű dörzsölés (masz-szász) orvosi rendelet szerint hatásosan eszközöl.

— **Adóügyi jegyző választás.** Csáktornya nagyközségben az adóügyi jegyzői állásra a választás f. hó 7-én d. e. 10 órákor fog megtartani a község-háza tanácstermében.

— **Kőolaj égés.** Múlt hó 17-én a déli órákban Muraszerdahelytől 3 és fél kilométer távolságra Réthát község felé vezető megyei út mellett fekvő Singer Vilmos wieni lakos tulajdonát képező nyers kőolaj-raktáránál egy drb. tartály tele nyers kőolajal meggyulladt; a tartály Varga Sándor bányavári lakos, szelencési kőolajbánya gondnok kezelése alatt volt, kinek bementése szerint a tartályban 400 mm. nyers kőolaj volt s teljesen 2700 kor. s azon felül a tartály és egy mellette közel volt szintén ugyan olyan üres tartály, valamint a tartályokba kőolajat bevezető csövek szintén teljesen a tűz által össze égve használhatatlanná váltak és végül a kigyulladt tartály alatt volt több vastag gerendából felépített emelvény, a bányagondnok által meg nem állapítható kar mennyiségben emberélet és állat, valamint idegen vagyon veszélyeztetése nélkül elégett. A tűz csak az esti órákban ért véget. Az elégett tárgyak biztosítás alatt állottak. A tűz mikénti keletkezése ismeretlen.

— **Öngyilkosság.** Medved Mihály 51 éves csáktornya-battyáni földműves m. hó 29-én éjjel Csáktornya határában fekvő Gorica nevű dűlőben egy mérnöki jelzőre felakasztotta magát. Mire észrevették, halva volt. Tettének oka ismeretlen.

— **A vidéki sajtó lapunk jubileumi számáról.** Jól esik konstatálnunk ama rokonszenvet és jóakaratot, amellyel a vidéki sajtó a «Muraköz» m. hó 30-án megjelent jubileumi számát fogadta. A Nagykanizsán

megjelent «Zala» c. napilap a mi szerény jubilálásunkról megemlékezve, f. hó 2-án megjelent számában ezeket írja:

«Egy derék megyei lapírtásnak, a Csáktornya megjelent «Muraköz» c. hetilap jubilál. Fennállásának huszonötödik évét ünnepli a munkás emberek szerényességével és öntudatával.

A magyar hírlapírásban nem jut első hely egy vidéki hetilapnak, különösen akkor nem, midőn a munka jutalmát kell elvenni. De a munkában, — hozzátehetjük: magyar nemzeti munkában a Muraköz is eljárt. Olyan időkben alakult és olyan helyen, hol csupán a magyar nyelvért való kitartást is hősi munkává magasztosították a körülmények. A kicsiny magyar- és horvát nyelvű hetilap hivatást teljesített.

Huszonöt éve, 1884-ben hallatlan foglalkozással fel a muraközi nemzeti foglalkozás és arrogancia. A nagyhorvát örület viharozni kezdett és tizenhét év előtt átengedett három magyar megyéért halából már Muraközre vetették ki a pályát

A veszedelem komoly és a horvát örület türethetetlen volt. Mikor a legtüzeesebben izzottak a szenvedelmek, Csáktornya magyar urai belátták, hogy az eddigi passzív védelemből nyílt agresszivitásba kell áttérni. Ehhez pedig első sorban lap kell. Magyar, mely bennünket összetart és horvát nyelvű, mely a hajlékony muraközi horvát-ságot kiragadja a nagyhorvát hóbort eszmeköréből.

A Muraköz tegnap terjedelmes jubiláris számot adott ki. Öszintén kívánjuk derek lapírtásunknak, hogy Zrínyi Károly mai helyes érzékű és jó magyar érzelmi szerkesztésében minél jobban megközelítse a 25 év előtt kitűzött célokat.

— **Iparostanoncok vizsgája.** A helybeli áll. segélyezett községi iparostanonc-iskolában a f. tanévi záróvizsgálatok június hó 13-án délelőtt 8—10-ig fognak megtartani.

— **Kirándulás.** A helybeli áll. polg. iskola tanuló által a múlt hét folyamán tett rendkívüli tanulságos velencei kirándulásról — lapunk szűk tere miatt — csak a jövő számban írhatunk bővebben.

— **Eljegyzés.** Barta József paliszállási (szlavoniai) Julián-egyesületi tanító jegyet váltott Holcman Anna kisasszonnyal, Holcman Mihály helybeli iparos leányával.

— **Képesítő vizsgálatok.** A helybeli tanítóképző-intézetben az írásbeli képesítő vizsgálatok f. hó 1-én kezdődtek s 3 napig tartottak. Összesen 22 intézeti rendes és 2 magántanuló jelentkezett a képesítő vizsgálatra.

— **A «Zala» részvénytársaság** e hó 2-án tartotta alakuló közgyűlését Batthyány Pál gróf főispán elnöklésében Nagykanizsán. A közgyűlésen több ízben kifejezést nyert az alapítók és a részvényesek meggyőződése, hogy ma egy jövővel bíró megyei iparvállalatot teremteltek meg. A közgyűlés megállapította, hogy 450 darab részvény jegyezve van és ennek 30%-át befizették. A közgyűlésen 51 részvényes jelent meg, kik 311 részvényt képviseltek. A részvénytársaság 45 ezer koronáért átveszi a Fischel-féle nyomdát felszerelésével és a Zala napilap kiadói jogát. Az alapítók lapvezérré Tripammer Gyulát nevezték ki s az igazgatóságba 12 tagot választottak, köztük van Filipich Lajos orsz. képviselő is. A közgyűlés az előterjesztett alapszabályokat elfogadta és kimondta a részvénytársaság megalakulását.

— **Előfizetési felhívás.** Sajtó alatt van s még e hó folyamán megjelenik «Schajok» c. verskötet, melyre nb. megrendeléseket kérek. A mű ára 2 kor 50 fill. Bolti ára sokkal magasabb lesz. Cáró János állami tanító, a «Nemzeti Népművelés» főmunkatársa. Székelykeve. (Temes m.)

— **A Magyar Beszéd Vezérkönyve,** a nem magyar és (még ide számíthatjuk) a egyes tannyelvű népispolkák részére jelent meg a legújabb 1908. évi miniszteri tanterv alapján. Az első kötet első osztály anyagát 30 hétre osztva, felőrlő felőrlő kidolgozva tartalmazza a cselekvés és átélés módszere szerint. Ezen kívül magyar, német, francia szakművek és hosszú tanítói tapasztalat alapján a grammatikai és direkt módok minden neimeit egész új oldalról, új megvilágításban mutatja be, mindent ludomásos érvelés kísér. A tanítónak nem kell experimentálgatni, készen kapja azt, mire szüksége van. A nyelvtanítással foglalkozó tanárok is hasznossal foglalkozhatják e művet, de tanítóknak gyakorlatiasságánál fogva nélkülözhetetlen. A mű 3 kötetből fog állni és az egész nyelvtanítási anyagot fogja tartalmazni. A nagy szünidő elején megjelenő első kötet előfizetési ára csak 2 korona, a rendes ára pedig 4 korona lesz. Megrendelhető Szabó József állami tanítónál Nagybanán.

Nyilttér.*) Válasz.

Heinrich Róbert úgnök nyilatkozatára kijelentjük, hogy nevezett ellen az illetékes hatóságnál a feljelentést megtettük, széhhimosságait községről-községre, a hatóságok előtt bizonyítani s a bizonyítás befejezése után nyilvánosságra hozni fogjuk.

Felkérjük a kath. híveket, cégünket a Heinrich Róberttel összekötöttésben álló Erzsébet képzés és könyvtér-terjesztő vállalat (tul. Oppenheim Vilmos) c. firmával össze ne tévesszék. Heinrich Róberttel összekötöttésben álló szentképerkeskedő valóban a legtisztességesebb emberek egyike lehet. Valószínűleg ezért ítéltek el Lugoson vétkes bukásért, s valószínűleg ezért tette ellene egy Csehországi gyáros fővárosi megbízottja most husvét táján a bűnvádi feljelentést 3000 kor. értékű bizományi áru (zenés feszületek) elikkasztása címén.

Ujból megjegyezzük, hogy ez a szentképerjesztő vállalat a Velegei (Vasm.) templomépítéssel már január eleje óta nem áll összekötöttésben s dacára annak Heinrich Róbert úgnök még az utolsó hetekben is a Velegei templom-építés javára felíratú horvát nyugtákat használt a nép megtévesztése céljából. Erre felhívtuk a szombathelyi Nagyméltóságú Püspök úr figyelmét.

Az ügyet elbírálas céljából elsősorban a büntető hatóságra, másodsorban a kath. közönségre bizzuk.

Tisztelettel

Szent Erzsébet Házilpar Müintézet és a „Jóhis Szent-Szive Paizs” kiadóhivatala Budapest, VII., Varseny utca 6 szám.
AUFFENBERG JÓZSEF.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget szerkesztő.

Szerkesztői üzenet.

K. R. Z. Sajnálnuk, hogy a kérdéses közleményt semmiféle formában sem jelentethetjük meg. Az illetékesnek bizony jobban áll a házasság a hűvös hívtől bizonyos mértékben katekizmus ismereteket követelni. Hogy ez nem tartozik a legkellemesebb feladatok közé, mi is belátjuk; de nem hiszünk, hogy e miatt bárki is visszalép a házasságtól, legfeljebb egy kicsit megkönyörkényez a plébános, hogy ne nagy mértékű alkalmazzon az examinálásban. Ami pedig a beküldött nyilatkozatának másik részét illeti, ha az illető fél vezuratának tartja a plébános akadékoskodását — jelentse fel. Van fórum eég. Talán jó volna ék az 1886-iki anyakönyvi törvényre kiiktatni. Talán ennek a törvénynek a nem ismerése az oka, hogy még mindig az 1876-iki községi törvény alkalmazása a házasságkötések körüli eljárás fogantatásánál s okozza a sok nehézséget, melyeket az egyesületi vágyó szerelmes párok utána gördít!

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHALY

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR

Razgovor.

Kak čujemo, vu Dolnjem Medjimurju su si vu više mestu ljudi na polju gorice zasadili. Lehko mori samo na probu, ali bi tu plemenitu rastlinu i pod vrti, ili na zavrtju mogli tak zapovati, kak — god drugu stvar.

Mi pripoznamo veliku zaslugu ovi gospodarov, ki su si ovoga truda zavdali, da sprobaju, kak bi mogli dostići to, da zemlja, da njivo polje na leto vekšega hasna nosilo bude.

Mi to držimo i valujemo, da naša lépa ravnic, makar je jako plodna, i svakojačko silje dost dobro obrodi na njoj, zato ipak néje dost sposobna za trsje povati.

Néje moći gorice imeli, ar niti fundus néje takov, kakov za trs mora biti, a najviše zbog toga da ili već vu zimi, ili pak na protuletje, da tira pozebe, i ovak ili čisto nikvoga, ili pak jako malo hasna bi imeli.

Svi, ki su si već zasadili doma na polju trsje, su se već segurno od toga mogli osvedočiti. Ni moći takve gorice prispodobiti k onomu trsju, kaj koti stanja, ili na dvoru imamo. I tam je treba trs vu zimi doli deti, ter pokriti, ar drugač bi pozebel. Pak koli stanja ipak néje tak velika zima, kak po vuni, na polju. Ako je pak kesni mraz, kak je i ovo protuletje bilo, on pak segurno uništi ves plod na ono leto.

Plesajući osel.

Stup Matek je jako slaboga uma človek bil, koja naravna slaboča mu je vno go neprilicne čase preuzrkuvala.

Jednu nemirnu noć, gda si je svrha neizmerno vno go pehanja i bantavanja pre-mišljaval, odlučil je vu sebi, da tak odide, da mu ništi ne tora, ne glasa nebude čul. Kak je mislil, tak je činil.

Vu jutro, pred zorjom, putuje naš Matek bez čila, dok vu prvi varoš dojde.

Vu varašu sim, tam hodeći, dojde pokraj varaša vu jednu oštariju, gde se je s gazdom na kratko pogodil i vu službu, za slugu, stupil.

Vu té službi se je sa vno gemi putniki spojnal, koji su mu od velikoga svéta svakojačke laži povédali. Na zadnje je i njega putujuća maternica obišla. Jedno jutro reče svojemu dobromu gazdi: — S Bogom! — i razkuražjeno vudri proti Ameriki.

Pri penezi je bil slab, pak zato je na prvog ladji vu posel stupil, da s delom odsluži čenu one pol karte, na koju su kurune zmenkale. Delati je mogel, ar je neizmerno

I to su se mogli osvedočiti, ki su već probali saditi, da makar vu kak-god dobru zemlju su posadili trsje, zato ipak néma tak odraska, kak na bregu, Né zraste mu tak lépo i jako sibje, pak do jeseni niti se ue dozreli prav.

Grozdje pak kaj obrodi, makar je za jesti dost tečno i sladko, nego za prešati je né dost sladko, da bi s toga dober mušt i potlam dost jako vino moglo biti.

Na bregu v gorica sikk bolše, jakše vino obrodi. No vezda na primer, ako bi što na poljski gorica, ili v dolica, tuliko vina dobil, da bi imel kaj i zaprodati, segurno nebi ga mogel prodati, ar ve je i gorično vino jako fal.

Kuliko gorično gazdov je, ki još i ve čuvaju sve lansko vino! Nemreju prodati, ar su si ljudi jako v red postavili gorice i od leta do leta uvěk već i već vina bude obrodi.

Kaj bi si anda polje s trsjem zasadili?! Za neštore leto gorični gazdi nebudu znali kud—kam s vinom. Tak, kak vu Francoskoj.

Nego na drugu stvar vas očemo opomenuti. Ne ve prvič vas vuzavamo na to; s ovom prilikom bi vas opet rada osvedočiti, da nikva stvar ne da, ne nosi tuliko hasna, kak sadovno drévo.

Samo ako se malo kak što razme s drévom baratati, ono segurno doprinese svako leto svojega sada. Istina, drévo po malem raste, nego onda i na stotine lét trpi. Pak dok je malo drévo, med drévjem ravno tak moremo i drugo silje povati, kak i na praznoj zemlji. Pollam pažit zraste pod drévjem, kak imamo bolšu senokošu, kak gdé-god drugde.

jak bil. Moguće, mu se je ona jakost, vu kotrige zasunula, koja mu je vu glavi falila.

Stup Matek došavši vu Ameriku, više danov hoda gladen i savsem truden okolo, dcklam ga jeden foringaš k sebi vzeze za kučiša.

Naš Matek se je pri ovim novim gazdi dobro čutil. Pošteno se je ponašal, konje je on redu držal i verno je foral; dok nije jeden den skorom vu najveću nepriliku zagonul.

Kad je najlepše konje poganjal jedno jutro i duboko zamišleno, vu jednom času doleti jeden dečak na biciklinu i trsi se pred konji na drugu stran puta, ali on drugim hipu popikne se i opadne pred Matekove konje tak, da je omedlel.

Ako Matek ne pazi ipak na konje, onda još dva koraki i siromaskomu detetu sve čonte polereju konj i kola. Ali Matek hitro na tegne cugle tak, da su konji nazad seli.

Otec toga dečaka je ně zdaleka ves preplašeni gledal nesreću svojega sina i videl je, kak Matek svojemi neizmerno čvrstim žilami odbije smert svojega sina.

Ne samo jabuke pak hruške je vředno povati, nego i menje sadovno dréve. Prém breskve, rane breskve, tak zvane francoske breskve se jako splaća saditi i povati. Iz Kecskemét okolice i iz drugi mestov Alfölda, Banata svako leto na stotine i jezera vagonov svakojačkoga sada, a najviše maruljic pak breskvov pošljeju vu zvunske, vu druge orsage.

Naša okolica je ravno za ti kraj. Ne samo na vrtu, nego i na polju, na zavrtju bi mogli imeli sadovno dréve, prém kaj za našu okolicu paše, s breskvami zasadjene sadovnjake. Ovo drévo najspornéje raste i najpređi rodi, k tomu skorom nikov hlad ne drži, i drugo kaj je moći na zemlji med drévjem saditi ili sejati.

Stém si anda nište nebi pokvaril zemlju, a k tomu bi jako lépoga hasna imel. Ovo vam preporučamo, da na mesto trsa sadite sadovno dréve s čim već, i za par lét se budete osvedočili, da vam s menjšim stroškom vekšega hasna bude nosilo.

Breskovi plemeniti čépi su falat po 8—10 fillérov. Kak fal! Sada je moći draže tržiti.

Ako bi što kakvoga navuka znal vu tom poslu, mi s veseljem smo pripravni v novine postaviti, ako nas što iz takvim razgovorom počše.

KAJ JE NOVOGA?

— **Vrème i dobri navuki.** Več tretjo leto se tuži ljudstvo, da je velika suša. — I istina je. — Več par dni tak peče blaženo sunce, da ne za izreći. Kak da smo v augustu. Dnevi su izvanredno lépi, čisti, ali

Izvan sebe beži tam, zdigne dečaka svojega pak ga riba, kušuje, dok je ksebi došel i pregovoril.

— Japek dragi! nikaj mi nije. Jako sem se prestrašil i malo me glava boli.

Nato se otec neizmerno razveselil i prvo mu je bilo, da beži za Matekom kojemu je kola zastavil.

— Jeli, vi ste bili te, koj je mojega sina od smerti obranil?

Matek si vu sebi misil: Radi mene moreš govoriti kaj očes. Ar je ne razmil amerikanskoga jezika.

Ali otec je ne bil zadovoljen stém, nego počne vikati na ulici:

— Ljudi, koj zna magjarski i engleski, trebam jednoga tolnačnika.

Med vonogemi se hitro jeden mladi težak javi, s pomoćjom kojega se je mogel sa Matekom dogovoriti.

— Ja sem onomu detetu otec, kojega ste vi malo prije sa svojom neizmernom jakostjom od segurne smerti obranili. Ja sem jako bogat človek, pak vas očem nagraditi. Mislim, najbolje bude tak, ako k meni dojdete za kučiša.

jos bi bili lepsi, da bi siromašku zemljicu pamoćila rosica. — Osobito senokoše trpiju vngno od suše. — Sēna bu — kak jedni gazdi povedaju — menje, kak lani. A kak je samo letos išlo zlo s krmum, a kaj bu nade:ije? Zato bi preporučili našim gazdom, da si već ve zemeju skrb, za buduće leto. — Kojega netira velika sila, naj netrži krmu. — Pri nas v Medjmurju je malo de videti kuruznicu. — A kak je to fina krma? Zato bi dobro bilo ve, da žetvu mine, čim više kuruznice sejali v strnišće. — A skrmom već ve šparajmo! Na protuletje, da ofali, zabadaš šparamo. — Dosta već takovih gospodarov, koji ve sve rivaju pred marhu, a na protuletje nje samim kuruzinjem ili tućenim kocenjem traktiraju. — Marše nesme gladuvati, ali kak pri svakim poslu, tak i tu mora red biti. — Koji sredoma hraniju marhu, oni menje potrošuju krme, kak oni, de ga nikšega reda ne, pak lepsi marhu imaju kak ovi.

Vrte zalezajmo, ako očemo da nebumo stradali najfiniše hrane, kak šalata, grašić vugorki itd. — Povrtelje je najbolje zalezati v jutro zaran i kesno večer. Z vun toga potrebuo je, da s mlačnum vodom zalezajmo, i ne z mrlzom zdučnum vodom. — Voda mora malo stati, onda je dobro za zalezati. — Najbolje, da nalejemo svaki den pun kād pri zdencu, takova voda, naj stoji jen den je najbolša za povrtelje.

Isto tak moreju se zalezati mladi čepi, koji su lani v jesen ili letos na protuletje bili presejani. — I to ne samo da—da, nego svaki den. — Okolo čepa napravimo mali tanjerček iz zemlje, i vu to nalévajmo vodu. — Čepa tak dugo tre zalezati, dok voda nestoji v tanjerčku. Zvun toga, ako su vušivi spucajmo nesnaga doli. Koj se stoga spozbati on naj neračuna, da do lepoga dreveta dojde. — Koji su čepa na vrt v travu posadili — a takovih je najveć — oni moraju imeti pazku, da bu zemlja okolo čepa navěk čista. Okolo čepa nesmemo trpeti niti travu niti nikakov drač, kajti od toga se nam zaduši čep. — Pri takvom čepu nemre do korenja dojtj niti zrak, niti vlaga. — Vnogi i vnogi se tuži, da je lepo posadil na vrtu čepa, pognojil, očistil od vuših i gosenic, pak itak mu neraste onak, kak bi on rad. — Zakaj? Samo zato, kajti neda

čepu ono, kaj je njemu prvo leto najbolje potrebno, i to je zadovolje vode i čistoću. Ako je drévo v dobru zemlju i dobro bilo posajeno, i k tomu, kak smo malo predi spomenuli, drži se v čistoći, zaleva se vredu, ono mora rasti. — Naravski, prvo leto nejde Bog zna kak jako ksebi, ali stim sporne raste drugo a još bolje trejtjo leto. — Prvo leto moremo gledati samo na to, da se drévo dobro zakoreni, ako smo to postignuli, onda se ne imamo bojati, da bi se nam posušilo ili zahirelo. — Nekoji čovek bi rad, da za dve tri leta, kak posadi mladoga 2 leti staroga čepa, dojde do sada. — To je prerano prositi. — De je hudi funduš, makar se i drévo v najlepšim redu goji treba vnogiput i 8—10 let, dok čovek do sada dojde. — Dosta je i takovih, koji na mladim čepu sve kitice pustiju rasti, kaj god stira. Ovo je ne dobro. Mladomu čepu je samo tuliko kitic slobodno ostaviti, kaj more korenje prehraniti. Koj ove stvari nerazmi, a nekaj se obrne k učitelju ili k takvomu čoveku za navuk, koj je vu tom zvéžban.

Zatim gazdarice, imajte pazku na mladinu, da budu navek imela zvun hrane i frizku vodu. — K gnojšnici nepuščajmo male piceke, race i žibeke, drugač vam vekša stran pogine.

Šalatu, vugorku, grašić večput, na jen ili dva tjedne sadite, da navek frižka hrana dojde na stol. Kajti to je najzdraviša i najfalesa hrana. — Gazda na polju, a gazdarica na vrtu naj ima sve v redu. Samo tak si moremo pribaviti sve ono, kaj je čez dugu zimu jako dobro napre zeti.

— Srd. V Laibachu su se dva kanoniri — jen stražomešter i kaplar — posvadili i od velikoga srda išli na dvboj s revolveri. — Obedva su na jenput sprožili i obedva na mestu mrtvi ostali.

— **Za šaku trešča jedno leto rešt.**
V bavarskim je jedna siromaška žena došla pred sud, koju su s tim krivilci, da je za šaku trešča vkrala. Veliki sud ju je za to na jedno leto rešta odsudit. — Sirota je prosila, da se ponovi rezprava, i sam kraljeski fiskus je prosil, da ju mentuju od svake kaštige, jer se dokazalo, da je žena zbog svojega maloga, cecatnoga deteta učinila to, koje joj je zbežtalo, i samo tak je mogla obraniti dēte od smrti, kaj ga je skuhanim

mlēkom hranila i k tomu je trebala trešće. Ali višei sud je ne odpustil kaštigu i takaj ohditil molbu tr. fiskusa; nego predsednika suda je izjavil, da su tomu ne sudci krivi, nego zakon, koj tak ostru kaštigu meće na tate.

— **Koj je svoje dēte zaklal.** V Cseke občini se pripetilo, da je Talpas Géza tišlar zaklal svoje dēte. Talpas je bil veliki lump, sve je zapil, kaj je zaslužil, i zbog toga se s ženom navek svajualo. — I ove dneve je došel dimo jenput kesno vnoči pijan, zgrabil za pušku i strelil na svoje devet mesečovo staro dēte, koje je v zibki ležalo. — Žena se na to prebudila, ali prekesno, kajti dēte je već dušu spustilo. Necemurnoga krvoloka su drugi den odmah prijeli i v rešt zaprli.

— **Nesreča jednoga soldata.** Z Debrecena pišēju, da su tam Kovač Andrašovoga sina nutri potegli za soldata k Vilmos husarom. — Sin je bil jako bogatoga roda, k svemomu dobronim vučen i zato se mu nikak ne dopadala soldačka reglama, soldački red, i da se toga reši, skočil je z kasarne. — Ali za čas su ga prijeli i vrešt zaprli, de se od velike žalosti obesil.

— **Buna v jednim soldačkim reštu.** V Parizu su se v soldačkim reštu — da ga jih najveć takovih, koji su skočili od soldacije — pobunilo robi. — V jednu hižu su bili zaprti svi i sve železne postelje reztepli i s željeznimi stanjgami šteli ofnati vrata. — Ali pazitelji su njihovu nakanenje još vu vremenu spazili i s revolveri presilili soldačke robe, da se povrneju nazaj. — Tri soldate su strlili.

— **Koj je zatukel svoju mater.** Z Iglo varaša pišēju, da se tam Horka Alfredu, dvajstiosem let star mladomu čoveku, koj se na fiskaljuški izpit pripravljal — od težkoga vučenja pamet zmešala. Ove dneve je čisto ponorel i v onim času, dok ga je beteg mučil, zgrabil je za jen željezni lonec i žnjim svoju lastovitu mater zatukel.

— **Z rešta v rešt.** V Szombathelyu su ove dneve do smrti rešta odsudili Sárközi Petra cigana, koj je svoju ženu sekirrom zatukel. Sárközi se pred par dnevi oslobodil szegedinskoga Csillagbörtöna, kam su ga zato zaprli, kajti je jednoga čoveka holtonce zaklal, i ve je opet došel nazaj na

Stup Matek se je tomu jako razveselil, da iz prostoga kućša postane paradni. I odmah su se naravnali, ar kaj je Matek zahtlėval, mu je ov gospon — koj je vngno millionov gazda bil — odmah obećal.

Od toga vremena je Mateku dobro isto. I njegov gospon ga je rad imel, radi njegove neizmerne jakosti. — Tak je Matek na glas došel, de njegov gospon je višeput i prez drugimi milioneri njega predstavil moral, kak more on s jednum cukancom najbolje bežeće konje zastaviti.

Počeli su Matekovomu gazdi jalni biti i toga finoga paradnoga kućša nagovarjati, da nek svojega gazdu ostavi

Jedno jutro se Matek ves zgizdano pred svojega dobrogazda postavil i reče:

— Gospodine, meni dvaputa toliku plaće ponudjaju, kak tu imam.

— Osel budeš sinek, ako odmene odišeš — odgovori gospodin. Pri meni moreš ostati do tvoje smrti, ar mene zahvalnost veže k tebi. Ali ona gospoda samo zato vabiju tebe, da mene stem rezserdiju i ako budu videli, da si ja stem glavu ne terem

i ne zdvojum, onda te za mesec din odpošteju, pak ti opet dojdeš tam gde si bil.

— Dragi gospodine, ja pak to rečem, da za ovu plaću, ne ostanem.

— Si obnorel?

— Zakaj bi obnorel?

— Zato, jer tuliku plaće imaš, kak drugi deset skup i gospodsko zderžavanje.

— To je istina, nego nesu neti deset koćuši tak jaki kak ja.

Gospodin je videl, da je tomu bedaku dober živis glavu zmešal i ve misli, da je on najglasoviteši človek na svētu.

— No, dobro sinek, premisli si do jutra.

Drugi den Stup Matek opet pred svojega gospodina stupi i reče:

— Premisilil sem si, gospodine.

— No, pak nakaj si se odlučil?

— Na to, da idem.

— Dobro je sinek. Nego predi mi na to odgovori, je li ti znaš pripovedku plesajućega osla?

— Nigdar nisam čul, kak bi znal.

— No ja ti povēm. Negda je bil jeden pravi osel. Vngno je gladuval, doklam je nē došel vu jednu parmu, gde mu je jako dobro

išlo, ar je od jutra do večera najfinešo semo i zob jel. Tak mu je dobro išlo, da je već ni znal kaj bi činil. Na jeden prat, da se dobro zabavlja i z gosti, odlučil je, da bude se dobro splesal i to nē na zemlji ili na finim podu, gde svaki osel zna plesati, nego na tvrdim i glatkim ledu.

Misel je sledil čin. Odide na led i počne tam veselo skakati, ali vu drugem hipu s ruši se sa poterlemi nogami na led i cerkava. Ja mislim, da si i ti — dragi nato — takov plesajući osel. — Nego ti želiš, daklem moreš iti.

Stup Mateka se dober navuk ne prijel. Odišel je k drugomu bogatašu za duplićnu plaću. Ali tē se ga za mesec dni navoljil i odpovedal mu je. Za kratko vrēme ga niti pes nē pogledal. Mateku je sreća hrbta pokarala pak je opet počel gladuvati.

Na jenput je glas puknol, da vu jednim kirkusu se jeden oriaš bori, i onomu, koj njega vu borbi hiti, mnogo penez plaći. — Matek odmah ide k direktoru i javi se na borbu. Već naprē se veselil, kakovu diku bude on zadobil, da se budeju na jezere ljudi čudili vrho njegove jakosti.

svoje mesto, da bu si do smrti premišljaval nad svojim nečernostljam.

— **Kak visoko letiju vtice?** Do ve su prirodopisci samo tak po prilici računali višinjav kod ptice letiju. Humbold Sandor, glasoviti nemski prirodopisec veli, da ptica na deset-dvanajsi jezer metrov visoko leti. Ali od potlam, kak su iznašli luftbalone se dokazalo, da je to ne istina. Ve već točno znaju zračunati, kak visoko lečeju ptice. Dokazano je, da je ptica ne moguća do deset jezer meter višinjavi dojtii, kajti tamo je petdeset gradušov velika zima. Oni, koji se voziju po luftbaloni su zračunali, da vtica malo da leti više, kak jezero metrov. Kak njihovi računii kažeju, vrana leti do jezerocetiristo metrov visoko, škvorjanec jezero devetsto, jastrel dvejezerodvesto, orlin trijezere metrov visoko. Od trijezere većkoj višini su nigdar ne vidli vticu leteti, nego najdalje jezero klastrov. Zrok je tomu brzčas to, da je vu velikoj višini zrak preredit i zato nemreju vu njem vtice leteti.

— **Čudna molbenica.** Becki ministerium zemeljskih poslov je čudnu molbenicu dobil ove dneve: jedan roj samih kobilic. Zrok ovomu čudnomu poslu je sledeći:

V Görču około Karst planine su obsele celu okolicu kobilice. Zato su poslali molbenicu od onu k ministeriumu, da naj njim dojde na pomoć drugač jim ov gad celo polje na nikaj dene. Ali kak najveć molbenicah, tak i ova, leži jen čas pri uredu, dok nedođe jednemu ili drugomu, činovniku na pamet, da bi dobro bilo ovi ili onu stvar napre zeti, kajti već dosti dugo leži — prahu. Tak su i s ovum napravili. Molbenica je tak dugo ležala pri ministeriumu, dok se ne zaprašila a zemlja v Görču na punila s nevugodnim gadom. Stanovniki iz Sesana okolice su se dospomenuli, da već nedu duže čakali na odgovor. Ali kajti znaju, da pismenu molbenicu zabadav pošleju područak k ministeriumu, žnjom isto tak napraviju kak s prvom, zato su nabrali za 8—10 škrinjah kobilice, zemljum skup spakovali nutri i celu menažeriju gori poslali k ministeriumu — bez svakoga pisma. Činovniki su svi plaho, prestrašeno gledali, da su otnali ov čuden dokument. Ali ve su se požurili s prvum molbenicom. Praha stepli doli i najenput rezpravili stvar.

Ono večer, kad je red došel na našega Stupa, dobro se je našgančili i s nadutemi žilami ide vu cirkus i gizardavo stupa na plac. Počne se borba. Spočetka je sreća — kak je Matek mislil — njemu služila. Ali da su se već ozbiljno pograbilii je Matek onak iznenada zletel vu jeden stup, vu kojem si obedvé noge i nekojo rebro poterl. Gda su ga zmacali, odnesli su ga vu špital, ali poterte noge ne su mu mogli zvariti.

Tak je s težkum mukom opet došel vu svoje selo nazaj gde je vrmena imel premišljavati na dobrim navuku svojega dobroga gospodina. — Ve ga občina zdržava kakti kolduša.

Nikomu je nē povedal, ali čela občina je seznela njegov dogodjaj.

I zato tam vrtogiput veliju.

— Norca se sreća derži kak Stup Mateka, ili.

— Onda idc osel na led plesat, da je v dobrim.

Pataki Viktor.

Austrijski korman je odredil, da se mora v Görču ljudem sve dati, kaj je god potrebno da se ove kubore rešiju, predi kak bi se mlade zvalie. Sam Bradford, minister zemeljskih poslov je desetjezer korun dal na ov cil. Z ovih penez kupiju v Hrvatskoj i Dalmaciji pet jezer pure, koje za fal peneze daju preki ljudem, kajti je dokazano, da je pura najsposobneša za to.

— **Jezero frankov za jen kušec.** Nevugodne minute je preživela na lausanne — u nordonskim snellcugu jedna mlada puca, koja je svojim otcom skup putovala. V onu istu kućiju, de je ona svojim otcom putovala se sel na Lausanne staciji jeden fino oblečeni mladi čovek, koj je ran proti puci sedel na stolici.

Na putu je mladi čovek vun zel z zena budjelara i s veselim obrazom brojil pred pucom banjke, same po jezero frankov.

Puca je s jalnimi očmi gledala banjke, kaj je spazil mladi čovek i najenput ponudil puci jednu banjku, jezero frankov, ako ga jenput kušne. Puca je naravski do vuh zacerlenila i znatiželjno gledala na svojega otca, kaj bu on rekel k tomu. Otec se nasmjeje i veli, da znorije slobodno to napravi. Puca se na to podseguri kušne mladiča, koj je njoj najenput prek dal jednu jezerku, a ona pak otcu, koj je banjku v žep sraniil. Za čas je cug postal na jednim stacijonu i mladi čovek skočil doli.

Ve je došlo otcu na pamet, da bi dobro bilo preglednuti banjku, kakša je. Najenput ju polegne vun z žepa i znatiželjno pregleda, ali oh čalaren svēt! — kak se mu nategnul obraz. Banjka je samo na jednoj strani bila spodobna k jezerki, a na drugoj strani je bil reklam, od jedne velike fabrike, de sopona delaju. Da su zbog ove vkanjivosti ne dostigle žuhke posledice mladoga čoveka, to samo svojim nogam more zahvaliti, koje su ga odnesle z pred očih otca tak hitro, kak da bi ga zemlja pogutnula. — Iskali su ga na stacijonu sve posvud, ali zabadav, njemu trohe niti glasa. — Ne znati, kak se mlada čerka čutila moguće, da je samo otcu žal, kaj su ga tak na špot deli, a mlada čerka i mladič su zadovoljni.

— **Spomenik v Štrigovčaku.** Z historije je dokazano, da je blizo Štridovára negda jeden grad stal, koj je ve sama podrtina. Za ov grad veliju, da se tu zdržaval negda IV. Béla kralj, da su tatari na muhi puszta oništili magjarski šereg, tak da je sam kralj komaj vušel. — On se onda odpravil na morje, na Veglis otok, de je tak dugo bil, dok su se ne tatari van pobrali iz orsaga. — V onim gradu je stanuvail par dni. Isto tak veliju za III. Andraša kralja, da je tu bil zaprt tak dugo dok su ga ne na tronus pustili. — Ve Štridováarsko družtvo — kak jedne novine pišeju, na spomenek ovim jeden obelisk (pil) očeju postavili na susednim bregu.

— **Dar za školsku zastavu.** Na državavásárhelysku školsku zastavu su još sledeći darovali: Branilović Mihalj (Dushely), Szrnc Imre, Krstnik Andraš i Novak Jožef mlajši 1—1 korunu. — Gori imenovanim darovnikom po ovim putu zahvaluju učitelji državavásárhelyske orsacke škole.

— **Koj se pod cug hitil.** Šimon Ferenc podnotarjuš iz Győrfa je jako vesel čovek bil, ali za čas je zbeležal, tak da se mu počela pamet mešati. — Postal je turoben, žalosten i koj je prije s veseljem išel med družtvo, ve se bojal i strašil svakoga čoveka. — Kajti se dokazalo, da se mu pamet meša, zato je obredila politička oblast,

da ga v špital spraviju, v Zalaegerszeg, de takove betežnike vraćiju. — Dva selske gazde su dali k njemu, da ga sprevediju z Zalaegerszeg. Kak su v Lendavu došli na kolodvor, Šimon se scuknul ljudem vun i legel se pred cug. Na sreću su ran onda zastavili kolla, drugač bi ga na dvoje prerezal.

— **Koj je svojega otca zaklal.** V Bölcske se pripetilo, da se Tóth József ne zdavna povrnul dimo z Ameriku i to mu je bil prvi čin, da se posvadi s otcum zbog herbije. Nečernunoga srđca čovek je skočil k otcu i tripud ga vpičil s kosturum, tak da se otec najenput mrtev zrušil doli. — Onda je otišel v krčmu, de se dobro najel, napil, a zatim se odpravil dimo i legel si je spat. — Drugi den se zaran stal i otišel v Dunaföldvár, de se sam javil pri kotarskim sudu. — Sina su najenput zapri vrest.

— **Ogenj v jednim hotelu.** V Londonu (glavni varaš v Englezkim) je veliki ogenj nastal v jednim hotelu, de je tristo stranjskih spalo. — Ogenj se tak na nagloma širil, da je čeli hotel v plamen buknul. — Osem se jih je zadušilo, koji su nē mogli vujti pred dimom.

Pesma od petroleum fabrike.

Čujte dragi pripećenje od petroljum fabrike.
• Koja ima vu Fiumi dva dimjake visoke,
Kak je ona v strašnem ognju gorila,
Jezero devetsto devetoga drugog aprila.

Vjutro ob četrotj vuri strašno se zažigalo,
Po fabriki na vse kraje, strašno se je pokalo;
Počela je s fučkom mlo javkati,
Koji je čul, i to videl, bilo za razplakati.

Poleg petroljum fabrike rižfabrika se tišči,
I ona je taki počela s fučkom se plakati;
Jen čas jedna, jen čas druga fučkala,
Po Fiumi celo ljudstvo strašno je pobunila.

Takaj i mašine na banhofu sve su zviždjale,
Od fabrike sve vagona na stran jesu vozile.
Jer se ogenj približaval k vagonom,
Koji su već bili napunjeni samim benzinom.

Na vse kraje voda tekla po petroljum fabriki,
Tak da skorom nismo mogli već nit po njoj hoditi,
Ogenj strašen sam je gorel prestrašno,
Tak da plamen vu zrak letel dvajsti metrov visoko.

Jošče nekaj vam ja imam reći nekaj strašnoga:
A to vam je kaj smo našli mi čoveka mrtvoga;
Jer goruće ulje ga polejalo,
Njegvo telo skup s opravam na njem se je gorelo.

Nese sirmak toga nadjal kaj se bo žnjim zgodilo,
Kaj bo moral ostaviti za naveke fabriku.
Zadnja vura njemu je tam odbila,
Črna mati zemlja njega tužnoga je pokrila.

Javče žena, javčeju dva njegvi mali sinčki,
Zato kaj su ljubljenoga otca naglo zgubili;
Nikaj nesu znali oni od toga,
Da njim budu dopeljali dimo otca mrtvoga.

Ljepo smo ga sprevedili mi do groba hladnoga,
Svi koji smo vu fabriki takaj naša gospoda,
Lehka budi njemu črna zemljica,
Da ga je tak strašna smrt iz sveta ovog spravila.

Svi skupa i s jednom rečjom ovak nau izrečemo
Za pokojnoga dušicu bogu se pomolimo.
Da mu dragi bože grēhe odprosti.
Z bogom si skup ostajemo vu petroljum fabriki.

Stoliz i spisal: **Rhosóczy Mihály**
iz petroleum fabrike Fiumske.

Nekaj za kratak čas.

Mrzla krv.

Gospon sustermaister v srditosti jednu čizmu hiti za inošom, ali inoš se podurkne i čizma odleti gospi majstrovinci i klepne ju ran po nosu.

A majster mirno veli na to:
I tak je dobro!

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent.	kor.	fill.
Buza	Pšenica	27 00	—
Rozs	Hrz	17 00	—
Arpa	Ječmen	15 00	—
Zab	Zob	18 00	—
Kukoricza új	Kuruza nova	15 80	—
Fehér bab új	Grubi beli	16 00	—
Sárga bab	zuti	14 00	—
Vegyes bab	zinésan	14 00	—
Kendermag	Konopljenoseme	16 00	—
Lenmag	Len	22 00	—
Tökmag	Koščice	24 00	—
Bükköny	Grahorka	14 00	—

Egy szolid fiatal keresztényvallású, vas- és fűszer szakmában jártas

segéd

e hó 15-én esetleg július hó 1-ére alkalmazást nyer.

Cím e lap kiadóhivatalában megtudható.

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

1961/909.

Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. jbiróság közhírré teszi, hogy Isoó Ferenc alsólendvai ügyvéd által képviselt Alsólendvai Takarékpénztár végrehajthatónak Tomsics Márton és neje Bukovec Magdolna I-ső hegykerületi mogyoródi lakos végreh. szenvedett elleni 288 K tőke, s jár iránti végreh. ügyében az árverést az 1881. LX. tcz. 144. 146. §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 288 K tőke, ennek 96 K után 1907. évi május 1-től, 96 K után 1907. évi november 1-től, 96 K után 1908. évi május 1-től járó 7 1/2% kamatai, 37 K per, 20 K végrehajtás kérelmi, 23 K 72 fill. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése végett a nagykiszitai kir. tszék és a csáktornyai kir. jbiróság területéhez tartozó s az I-ső hegykerületi 239 sztkvben 336 hrsz. egész ingatlanra 388 kor. becsáron, az I-ső hegykerületi községhezánál

1909. évi június hó 11-én d. e. 10 órákor, továbbá a mogyoródi 21. sz. telekkönyvben 68 hrsz. egész ingatlan 924 K becsáron, a

mogyoródi 51 sz. tkvben 3 hrsz. egész ingatlan 32 K becsáron, a mogyoródi 53 sz. tkvben 67/b hrsz. egész ingatlan 66 K becsáron, a mogyoródi 55 sz. tkvben 61/b hrsz. egész ingatlan 23 K becsáron, a mogyoródi 26 számú tkvben 62 hrsz. ingatlanból végrehajtást szenvedett Tomsics Márton s neje Bukovec Magdolnát illető 1/3-ad jutalék 158 K becsáron

1909. évi június hó 11-én d. u. 3 órákor. Mogyoród községhezánál Isoó Ferenc alsólendvai felperesi ügyvéd vagy h. közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladani fog.

Kikiállási ár a fentebb kitett becsár, melynek felénél alacsonyabb áron a mogyoródi 21 sz. tkvben felvett 68 hrsz. ingatlan, míg a többi ingatlan a becsár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kérehez letenni és pedig 38 kor. 80 fill., 92 kor. 40 fill., 3 kor. 20 fill., 6 kor. 60 fill. 9 kor. 30 fill. és 15 kor. 80 fill.

Csáktornya, 1909. március 21-én.

Drávaszentivánon egy jó forgalmu régi üzlet ház, gyümölcskert, bérbeadandó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

HÖLGYEK részére nélkülözhetetlen.

LEGJOBB SZÉPÍTŐSZER A

Földes-féle MARGIT Crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kicsinítja a ráncokat és az arcot fehérré simává varázsolja, üdít és fiatalít

ÁRA: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit arcvíz 1 korona.

KAPHATÓ CSÁKTORNYÁN:

Pethő Jenő, gyógyszerárban.

Steckenpferd- Liliomtejszappan

Legenyhébb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 13-40

Hirdetmény.

Még csak rövid ideig ad a varaždini szövőgyár

jó vásznat

igen olcsó áron. Kérjük az alkalmat felhasználni. Nagy választék minden szélességű nyers és fehéritett árúban.

Szövőgyár Varaždin,

Hosszú-útca.

Dglas.

Samo još kratko vremena prodaje vun varaždinska fabrika za tkati

dobro platno

poleg najfalešoj cieni. Prosimo ovu dobru priliku gorihasnovati. Veliko izboranje vu svako širinjavi sirovo i belino robih.

Varaždinska fabrika za tkati

Duga-ulica.

Szabadj. m. BOHN-féle termézetes vörös fedélcserép.

BOHN zsombolyai cserepe

legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselek kerestetnek.

BOHN téglagyár, Zsombolyán.

523 7—*

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐMÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN

BÁRMIKOR

MEGTEKINT

HETŐK.

ELŐRENĐŰ

SZIVÓGÁZTELEPEK

ÜZEMKÖLTSÉG.

LŐERŐ ÓRÁNKINT

KB. 1½-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

Törvényesen
védve.

„Kangya-sósorszesz”

Törvényesen
védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszor bedörzsölésre.
nagy üveg ára 1 K. 50 fill.
867 31-52 Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyan a gyógyszerertárban
és az egyedüli készítőnél:

Szilcs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom
Zalamegye. (Számos elismerő levél).

A KI

legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattatni óhajt, fizesse elő

AZ UJSÁG-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre .. K 28. —

Félévre „ 14. —

Negyed évre „ 7. —

Egy hónapra „ 2.40

— Az Ujság terjedelme rendszeren 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepp-napokon -- 60—100 -- oldal.

MEGRENDÉLÉSI CIM:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54-1K SZÁM.